

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ve-natata el Hoshen ha-mishpat et ha-Urim ve-et ha-Tumim

saviv le-Shulhan 'arukh ... Yeshu'a Valq z.ts.l. ba'al sefer Me'irat 'enayim
... Shabetai Kohen z.ts.l. ba'al Sifte Kohen ... ve-nilveh la-hem ... David
ha-Levi z.ts.l. ... Ture zahav ... ito mehubar ... Tsevi ha-nikra be-fi kol
Hakham Tsevi ... be-hagahotav ... asinu zar ... la-shulhan ... ..

Karo, Yosef

יסוי, וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

הולמ תייבג תוכלה

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244)

באר הגולה מאירת עינים חטן משפט צו הלכות גביית מלוה שפתי כהן רעא

בפס וצמ' עור מזה בהגדל' : כה אכר המשכון או כסף לוקח וכו' הרמב"ם ג"כ כחל כלי חובל כפס ובע"ה עבבר וכנס לביית הלוה ומשכן . והמחנך שכתבו כאן ולא באינך משום דהרמב"ם כתב כן ב"ח ור' ראשונה ב"ח דמלוה על אכל אס

הס עדיין בעין ס' דאיתו לוקח משום דהוא לאו הניחק לעשה שכתוב השב חסב לו את הענוש כגון השגח תשיבו לו וכבר כתבתי דגם חכמת כלי חובל כפס ובגד אלתמה בכלל אותו ההשכון וכמ"ל בדרישה ע"פ גס שס כתבתי טעם למה נלקח כשנאמר לו כסף הא ק"ל דכל לאו הניחק לעשה אפילו לא כתיב העשה איתו לוקח עליו : כו אכל לערב מותר בגמ' ל"ק לה מכתובי לא תחא אל

יביתו על ביתו לזה דוקא אזהרה דמחא אכל לבי' הערב לא אזהרה : כו ואם זקף עליו השכר כמלוה לו לאו כעשה ממנו הלוואה : כה אלא כשכחו להיות בטוח כמעותיו ולא הניע הו"ק וכו' וכו' אע"פ שהניע כבר זמן הפרעון כשאינו רוצה לנכות חובו ממתו עתה משום דא"כ נריך לסדר לו ואין נדור דהלוה כיו הסידור ככל ולהחזיר לו קצת לנת דרכו וכדו קובו ומה רצה למשכנו הכל ולהחזיר לו קצת לנת דרכו ויהי הכל משונד לטובו וכמ"ל העור והמחנך כמ"ל (ועצם זה כתבו המפרשים כמ"ל בפרישה ענין) או מאחר טעם שיש לו ולא כמחמתות ע"פ ד"ל דדוקא בתוך הזמן אינו ע"פ :

כט אכל אק כופין אותו להשכיר לו כמלוה כדאמר ר' יוחנן דהוא מעשה שגד דה"ל הוא קודם ודוקא בנכס משל חבירו כתיב ומחנך בנימתי ולא בהלוואתו שהלוואה כתיב וצמ' העור כמ"ל בסו"ט כמ"ל וי"ל : ל את הכר בלימה כו' הוא ל' המשנה דתרי קדמי כתיבי לא תשכב בעבטו (ס' ל' תשכב כפסך ועבטו עדיין בידך) השב חסב לו את הענוש כגון השגח והיינו כמות לילה וכתובי עד כאן השגח תשיבו לו והיינו כמות יום שמתחירו לנדר כל היום עד שקיפת החמה דזו מותר וכו' מידו וקטע כר בלימה לרבות דאע"פ דאיתו מלך כל כך אשפזר לו לישן על מצע ומשן מ"מ בתקום שרע"ל כד נריך להתחילו הכרי לא ואת המקרה ביום אע"פ שאיתו כלי אורכל כפס דאזרח עליה התורה וכמ"ל העור והמחנך לפי זה ב"ח מ"מ כיון שצריך לעשות בו מלאכה להחיו כפסו הוא הכלי שעי' בא האורכל כפס נריך להתחירו לו ועדין בשמך כמ"ל : לב ולא יעשה משלמ' אלא כיו דמשלמ' דיתמי אינן משועבדין להתלו' מן הדין והסביס וכתיב אלא וסרע מהמשכון אחר שנת הלוה דל"כ ק' הלא גם בחיי הלוה וכו' להפריע ממנו כסדרה להתחירו ע"פ שאל לחזור ולקחת בתורת משכון וכמ"ל העור והמחנך כמ"ל בסו"ט כמ"ל וי"ל : לב אלא יסרע מהמשכון כו' בעור מסיס בזה ובתב ז' וי"ל להתחירו לנכו ר"ת בתשובה ע"פ והמחנך כתבו בשמך ס"ט : לך איתו חייב להתחירו לו :

והוא כמלכדי ספק המכות וכתב' מ"י לספר נתיקן סו"ט י"ד לרבה ויהיה בהג"ה : (ז) י"ט שזמר כ"כ ספק כפסר כ"ה ע"פ ועדין הכל משועבד בתש' ל"א ק' חיים ס' ל"ת : (ח) ודוקא צריך לו לשלם כו' לטובו דזו עיין בא"ח דק"פ ע"פ שניה וי"ל דוקא שצ"ח לו ויתח אפי' ככל הנגיב ועבד' ומכפרי ועדין בתש' ל"א ק' חיים ס' ל"ת ועדין בתש' הו"ק אחר מהרד"ס ס' ל"א : (ט) את הכר בלימה כשעה שהוא ביד שליטת ב"ד הלוה איתו ראשי המלוה להשתמש בו וכן מוכח מדברי הרמב"ן לויכס לביתו כס' התלמדות ס"פ שבועות דהיינוס וכדדשו הר"ן ע"פ : סמ"ע ז' ע"פ ס"ל כ"כ הרד"א בתשובות כלל

כלל ס' מ' ב' ו' וכו' הרמב"ם בתשובה ס' ל"א ק' חיים ס' ל"ת וכו' וי"ל דהיינו דאיתו ראוה מלחמתין דאכל בהרמ"ה הוה מקמי ביה וזי ב' ר' ג' וכו' ע"פ קצת ע"פ איכא למימר דהו עבדי דל' דהו פריזי כדאיתא בס' מי אשמו דק פ"ג ע"פ ונשאל דוכתי ר' הרמב"ם ס' ג' חמ"ו דין' מ' משנה ב"מ דק ק"י ע"פ ש' מבריתא דר' מאיר ע"פ ריש דק ק"י ע"פ ג' בכריתא מפורש' ע"פ

טורי זהב

לעשה בהשגיב תשיב לו אלא כראש כדור בדין הג' דמייירי במשכון דכריס שא"ל וכמ"ל דל"כ איתו לוקח אע"פ שאין בהם תורה מ"מ כיון דנאחזק לא שיק ניתק לעשה דהיינו כל שהוא נריך להם ומחמת זה לא ניתן לאו זה כלל למלקות במשכון את חבירו ומש"ה כתב הרמב"ם בזה שהו לאו הניחק לעשה הלוות מידו זה שכתבתי מש"כ כשי דייטס הראשונים דהיינו נד אלתמה וכלי חובל . כפס הסס דהשגח הוא נוף האיסור של הלאו וכמ"ל שיש חיסור ומחייב להחזיר ולא מיתו אית ר' בלח חזרה ומש"ה כתב רמב"ם בשניה . ואס' חכל מחזירי בע"כ דהיינו כ"א ל"מ עיניו כחיסור דכמ"ל אורכל כפס האיסור דוקא בשעת מלאכה ששמתה בו וע"פ החזרה ג"כ בשעת מלאכה . ובאל' למה נקרא שיהיו עניי' בין שיהי עשירה ככא השמ' ל' אשך בשעירה ככא השמ' שייך במידי מחזירין שמתחייב ממנו ע"כ כמל' ע"כ שיהי ע"כ עשה דהשגיב תשג וצ"ג דסו"פ דקרא ככא השמ' ל' אשך בשעירה ככא השמ' שייך במידי מחזירין לפעמים מ"מ רישא דקרא דהיינו השב תשג כדור דקחי אעשירה ג"כ וכו' דכא פשוט דהו ניתק לעשה לא הולך לכתבו מש"כ בדין הג' כמ"ל בשמך דסו

בארת עינים חשן משפט צט הלכות נביית מלוה שפתי כהן רעה באר הגולה

בסעף ו'

ב"ד ס' קצ"ו: ה וזכ"כ תבשו לו כי יעד אש לא ששבע
ש"ל תטור וזכר ששכניו לוי להנח נח לאובן המוקדס להשביעו
ב"כ להנח ואומר ששטרו מוקדס והוא יקח תלה: והביט הרא"ש
לא שייך דין קדימה בדבר שאינו בעולם ועמ"ד לנח לאח זמן ואם
לא ששבע כו' ועמ"ד שם כתבתי
למה לא כתב העשב משום דאין
קדימה במטלטלין ושלח תקף
משאן ומימי' כצ"ע סי' ק"ח
למ"ש כפי' קב"ד ע"ש: ט
מ"ש ולי נראה שג"ד יכופו עיני
במשנתו שהוכחש שהדין עם
הרא"ש
(*) העור בשם הרא"ש ט (י) ולי' שבירר דין יכופו ללוי ליתן החצי לראובן
וע"ל

ליתנו לאותן האחרים ולפי זה נראה דגם הרמב"ם וסמ"ג מודים לר' אביגדור ולבנימין זכ"ל ודלא כמ"ס הרב בדרכי משה שהמרכיב פ'
המקבל כתב דר' אביגדור מוקדס ולא דרכה במרכיב שם המזע איכפא דז"ל המרכיב שם מי שנתחייב שבעה מסכתי שט"ח שעליו והורה
לאחרי' בנכות והשיגה ידו יתר על הראוי לא יעלו היתר אלא בעלי העשרות שאם קנוניא עשו בהודלתו של זה עכ"ל סמ"ג ומה שכתב
שהביט דר' אביגדור וז"ל הנה לאותן שהמיון בידו משל אחרים הוא אע"פ שחלבים את עצמו כו' עכ"ל מרדכי שם - הרי אדרבה
דכתב דברי הסמ"ג ודבריו ה"ר אביגדור סיכוכים זה לזה בלי מתלות אלא כנראה דה"ר אביגדור מייירי שאין ידוע שיש לו מתן אלא על
פיו לכך לאותן שנותקין לו ע"מ שלא יפרע לב"ח במנו שהיה מקוורס לאחרי' והיה טוען אין לוי א"ל השתא המעות שלו הוא ולינו נגד
החוקה אלא אם היה טוען מטלטלין אלו של פלוני הם אינו לאותן לביע וכמ"ס - כל זה כ"ל ברור:

שוב מלמתי בנכות מ"ה' א"ה"ן קיים סי' קכ"ב שפסק ג"כ דלאותן בכל ענין לומר סחורות אלו של פלוני הם היבא דהיה לו
מנועה יכול ליתן לו והנה' רחיה מתשו' רש"י ה"ל ואין דבריו כדאין לפע"ד וכמ"ס ונראה דאיתא משנתיה דברי הרמב"ן וה'
המנוה פ"ב מה' מלה דין ד' ה"ל שכתבו להדיא דאינו לאותן אפי' אית ליה מנו מעטע דחוקה כל מה שהיא ביד האדם הוא שלו ומבואר
בה' המנוה פ"ב מה' מלה דין ד' שם דעת הר"מ פ"ן עיינון כן. כל זה היה נעלמן מהר"ן ק"ח שיהיה לא האדם כל מה שהיא ביד האדם הוא שלו ומבואר
עוד הביא מהר"ן ק"ח שם ראייהן התוספות פ"ב דכתובות דכתבו דהך דחומר שער אכמה הוא מייירי שהחוק בבי"ד או שהוא ביד
שלה כו' וע"ש בארבות. ולפע"ד לאו ראייה היא דדוקא התם כיון דשער אין גופו ממון כפי' דהשער הוא תחת ידו מ"מ המעות אינו
תחת ידו לענין שאלמר בו כל מה שהיא תחת ידו הוא שלו משא"כ במטלטלים שהיא תחת ידו דהם עצמם בחוקה שהיא שלו (וכן
מוכרח לומר לדע' המבחר והר"ב בל' מוקד' דבריהם דלעיל סי' מ"ו לבאן אהדדי דדוק) גם מ"ס בתשו' מהר"ן ק"ח קיים שם ז"ל הנה
בתי"מ סי' ל"ח כפי' מ"ס מת"ש רש"י כתוב וזע"פ אלו היה עכשו בידו אינו לאותן דכל המכ"ל בידו חוקה אינו של אחרים וכדומה
בהאומר שער אכמה הוא הבא ששני שאלו ענין לא היה חב כו' ע"ש עכ"ל לא ידענא מאן קאמר דאדרבה בתשו' רש"י
שב"י ריש פ"י א"ח ומעט כמו בתשובת רש"י דפוס סי' א"ה מ"ו דלעיל ומ"ס הרשב"א הכא שאני שבאיתו שעה לא היה עדיין חב לזה
כו' ר"ל באיתו שעה ששעה שם השערי' ללוו לא היה חייב כלל לשמעון אלא היה חייב לו לשמעון אפילו לא נודע או ונדע שבשעת
הודלתו היה חייב לו אינו לאותן וכמ"ס הרא"ש פ"ב דכתובות והעור לעיל סי' מ"ו וא"כ אפי' היה לו או מנו אינו לאותן אלא אין לו לשלם
ממקו' אחר מכת חוקה דכל מה שהיא תחת יד האדם הוא שלו:

וראית בספר גי' סוף שער ה' שארין להקפו' על חוקה זו מהא דאמר' כ"ס פ' הכותב ובתנא' לאותן סימן ק"ח עמ"ד ס' כמי
שנולה מעותיו בעב"כ דכופין אותו למכור קרקע ואם איתא ככפיה מיד לכפוי מלות' מעות דמתחמא חוקה שהם שלו

כו' ע"ש וכל' דלא דק דהתם מירדת העב"כ שדו תקיפה אין בידו לכפוי שיתן אות' המעות:

העולה מוס מ"י שחיב לא' בשער ואין לו לשלם ובמל' מטלטלי' תחת ידו וטוען ששטל' אלו שבידו אינו שלו אלא פקדון הם
בידו מ"מ אחר או שכוונן או שאלו' אין שומעין לו אפי' טבע אותו אחר אפי' לו שנו מעות ויכול ליתנם לו ולא היו ודע'
מה דחוקה כל מה שביד האדם הוא שלו ואין אומרי' מנו במקו' חוקה ודאי חשק' אבל אם אחר מטלטלי' אלו מעוסקא של פלוני הם
ידוע בעד' אלו בשט"ש בידו כך וכך עיסק' ממנו ולא החו' כגון שנתן לו לאחרי' או שער' אחר אפי' אלו מעוסקא של פלוני הם
ואפשר שהו' העיסק' זה מתון אחר הוא לאותן אפי' לו שנו מעות ויכול ליתן לו לידו וכו' אלו מעות אלו מעות אלו מעות אלו מעות
שלו בנכ"ל אבל אם ראו אות' בידו קוד' לכן או אם הומקו בבי"ד או שהם בידו שליו' וכו' וכו' אלו מעות אלו מעות אלו מעות אלו מעות
אפי' שו' בידו מעו' ואומר מעיסק' פלוני הם לאותן אפי' לו שנו מעות ויכול ליתן לו לידו אפי' לו שנו מעות אלו מעות אלו מעות
השטרות מוקדסין כמותר וכן לאותן אפי' חייב לאותן פ' לענין שיעול אות' פ' ק"ח במעות כמו בעלי השטרות אבל יותר מתק' אור
אינו נוטל אפי' יתר לו המעות או מביא רח"ה שמעות אלו הלוה לו או הפקיד אלו דכיון דיכול להוסיף המעות לכרכו הרי הוא נכשה
לוה עליה וחס שלו. ואם ראו המעות בידו קוד' לכן או הומקו בבי"ד או שהיא בידו שליו' וכו' וכו' אלו מעות אלו מעות אלו מעות
יעלו ממנו רק בעלי השטרות לבד. ובכל מקו' אינו לאותן כמחל' אחר' אפי' לא נודע בשעת הודלתו שחיב בשער ונדע אפי' כ'
שהיה חייב לוה בשער אפי':

וכן אם אומ' מעות אלו שבידו בידו לוי ע"מ שלא יחא לב"ח דמות בו רק אונאי'ו לכרכו ולמכר סרסב בני בתי לאותן אפי' לא הומקו המעו'
בבי"ד כי אם על פיו ולא יעבדו ממנו בעלי השטרות כלום. ואין מועיל רח"ה שהלוו לו אחרים אם הוא בענין
שהיה יכול לטעון פרעתי דחוישי' שמת פרע ועשה קנוניא ואומר שלא פרע אף שכתבו אותו אות' האחרים תלה א"כ מביאי' רח"ה
שהוא תוך הדין או שעשו עמו שאל ופרעם אלא בעדים וכו' או נוטל' חלק כשאר בעל טוב במטלטלים שלו ומעטת וכו' אלו מעות אלו מעות
בשכר דין קדימה: (ז) מהיה אם ידוע כו' נראה דהיינו שידוע בעדים או בשער שיש בידו סך העיסקא כפי' מה שאומר והוא בענין
שלא היה יכול לטעון החזרתי כגון כאלמנתי או שהיא תוך זמנו ולכך הוא לאותן מעות אלו מעוסקא של פלוני הם דאינו נגד החוק'
דכל' מה שהיא תחת יד האדם הוא שלו דהא כתבר' שיש בידו כך וכך משל פלוני בעיסק' אלא שאם לא היה אומר אלו מעוסקא פלוני הם
לא היה אותו פ' רק כשאר ב"ח והיה נוטל חלק בחלק דליתא מעות העיסקא הויא ולינו בעין והשתא דלאותן אלו מעוסקא פלוני הם
דעיסקא כל היבא דאיתנהו בנשותא דמלתא קמא איתנהו נוטלים אות' פ' בראש כיון שהם עצמם הם שלו והיינו פלגא פקדון שלו אבל
לענין פלגא מלוה אינו רק כשאר ב"ח. כל זה מוכח מלקמן סי' ק"ח סעף ד' ופ"ש דוק: (ח) על מעות שבידו אלו מעוסקא
פלוני הם כו' כלומר שנתנם לי בתורת עיסקא וכמ"ס בסמוך פ"ק ז' אבל אם אחר שפלוני הפקיד בידו מעות אלו אפי' כולם אפי' אית
לו מעות לב"ע וכמ"ס לעיל ב"ס מ"ו סי' ו' וסי' ק"ח ע"ש: (ט) מעות פלוני הם במנו שהיה נתקן לו ובע"ש מסיים ונכ"ש
היסוד ולא נהיה וע"ל סי' ר"ה ע"מ' ומ"ס ע"ש: (י) ולי נראה שג"ד כו' נראה שכתב המחבר שהרי אין שבעה קונה כל לקמן
סי' ק"ב ע"ש ה' וסי' ר"ט כ"ד בה"ה א"ל אכופין אותו לקיים שבעתו והיינו לביע עצמו אבל לביע ב"ח וכו' לומר מה לי לשבעתך
וכמה יקנה לו ולכך כפי' שאלו זה וידו שבעתו נותנים אותו ללוו ואחרים לו שנתנו' אותו לו שבעתו שבעת מעות ואפי' כופין ללוו
שיתן החצי לראובן - וז"ל בעת המחבר. ואין להקשות מ"ס הבי' לקמן ריש סי' ק"ד תשוב' הרשב"א לאותן למה שמעון וזכר
ולוה

טורי זהב

סעף י"ב צריך לקיים שבעתו א"ל דהא הוה זה כשבע שלא לפרוע ואין השבעה תלה ד"ל שכיון שאין דין קדימה במה שאינו בעולם ואי בני לא
עסקין א"כ בהרדמה כלל וכמ"ס שכתב לביע שיתעסק לביע המחומר ובה השבעה תלה ובה המחומר מה שהקפ'
המעיסקא למה לא: כן עשם משום קדימת מטלטלין:

קמא

סעף ג'

ג טור ס"א
בספרו כדן הנית לא כתב כן
הרשב"א כו' עד ללוה וכתבתי דין זה כפי שקודם זה ולפי' לזו'
אין כוונתו למלוה לקנות יותר משעור חובו ולפילו חס תמי' לומר
דכעורף מלוקח כוסין כדכתיב
בעל המאור מ"מ בלום עמנו לא
דינתי הכי אלא כדברי הרשב"א
ע"כ ב"ה הרי להדיא דל'
להחזיק דפליגי דלכענה' וטור
יכול לכופו ול' ירוחם והשב"א
א"י לכופו וטעם כ"י ירוחם
והשב"א י' וגם מ"ה הפ"ע
דהטור ובעה"ת מייירי כשהלוה
נותן הכרירה למלוה ואל' אז
קטנו במעות או תן לו קרקע עד
שהיה בודי שעור שיה והטור
קרקע ושאר בידק על מוכן זה
שכתב לי אימכרו לאשר ואשלי
לך קרקע עתה לי בל' לא נכיר'
לי דמ"ה א"ס כשימכור מהקרקע
כשעור לא יאשר למלוה כשעור
פשיט' שאין הלוה יכול לומר כן
ואם גם א"כ ישאר למלוה
כשעור א"כ מה מלמדנו הטור והבעה"ת בזה ומה לך קרקע
להביא רחיה ע"ו מבעל המאור אפי' תימנ' של בית רבן ודעתי
שיכול הלוה לטמון למלוה במעות בכל עת שירצה וא"כ פשיט'
דיכול לומר כן (ואף הרמב"ן בספר המלחמה) שהבאתי לקמן ס"ק
שחולק על הבעל המאור פשיט' ללא יתרון ע"ו) כיון שמתקן במעות
דמה שוכל למכור ולטמון במעות ומה שאינו ויכול למכור ולהשתדל מיד מעות כותן לו קרקע
כתבתי משעם אחר הרשב"א ו' ירוחם סובר' כהבעה"ת ועור ע"ג: (1) אינו יכול לכופו כו' זה חכם המחבר ע"פ מ"ה בספרו ב"ה
שהשב"א בתשו' חולק על הבעה"ת ועור והבאתי ועור כפי' כ"י א"ל לפע"ד אין דבריו נכונים דלדרכה המדקדק היעב בתשו' א"י
עצמה ס"י אף ק"מ יראה דסובר כהבעה"ת והטור שהרי מאריך שם בכל התשובות וכת' דקרקע שאין בה שעור דבר מופסד הוא ואל' יתנפ'
לו בע"מ ומכוח שם ראיות ע"ו מפי' ד"כ ומ"ה בית כור ומחיר' ובעל המאור ס"ק ממנו' וכ"כ שם א"ל וזאת עבר' ודתי מופסד'
כן לו אלא נראה שכוונתו את הלוה וסודע לו מעות ואם אין לו וסכור חלקו וסודע לו וכדומה לי שזה פשוט ואל' למאור' עכ"ל אמר
שכל עיקר תשובתו היתה לחבוקי דלא ימא דקרקע אפילו כ"ל שהוא ע"פ שמת דבר קטן הוא ע"ו ה"כ דקרקע שאין בה שעור דבר
מופסד הוא וזכור כלום וא"כ ה"ה הכא כאלא כאלא ללוה כשעור דבר מופסד הוא ואינו נכנס לכלום ואף שכתב הרשב"א שם דלין
מופסד לפסידא דלוה היינו סבורים את הלוה מביתו בע"מ כשכ"ל דבר מופסד אל זה אלא אמר' כיון שאינו נותן לו כשעור הרי
כאלו אינו נותן לו כלום ולכן כריך למכור או להשכיר ולשם לזוהמא"כ כאן שנותן למלוה כשעור וא"כ אינו נדון להפסיד ללוה
הנשאר אלא כריך שיקטנו במעות (או להיות שותף עמו כשעור וכמ"ה לקמן) וכ"כ שמועט' לפסיד' דהמלוה כשאינו נותן
כשעור ואמר' דבר מופסד הוא לו כן כושין לפסידא דלוה ג"כ כאלא כאלא ללוה כשעור:

ר' ירוחם ושמע דמורה נבוכ' עכ"ל ואל' ראה דברי המחבר
בספרו כדן הנית לא כתב כן וכתב שם כתב ר' ירוחם כ"כ
הרשב"א כו' עד ללוה וכתבתי דין זה כפי שקודם זה ולפי' לזו'
אין כוונתו למלוה לקנות יותר משעור חובו ולפילו חס תמי' לומר
דכעורף מלוקח כוסין כדכתיב
בעל המאור מ"מ בלום עמנו לא
דינתי הכי אלא כדברי הרשב"א
ע"כ ב"ה הרי להדיא דל'
להחזיק דפליגי דלכענה' וטור
יכול לכופו ול' ירוחם והשב"א
א"י לכופו וטעם כ"י ירוחם
והשב"א י' וגם מ"ה הפ"ע
דהטור ובעה"ת מייירי כשהלוה
נותן הכרירה למלוה ואל' אז
קטנו במעות או תן לו קרקע עד
שהיה בודי שעור שיה והטור
קרקע ושאר בידק על מוכן זה
שכתב לי אימכרו לאשר ואשלי
לך קרקע עתה לי בל' לא נכיר'
לי דמ"ה א"ס כשימכור מהקרקע
כשעור לא יאשר למלוה כשעור
פשיט' שאין הלוה יכול לומר כן
ואם גם א"כ ישאר למלוה
כשעור א"כ מה מלמדנו הטור והבעה"ת בזה ומה לך קרקע
להביא רחיה ע"ו מבעל המאור אפי' תימנ' של בית רבן ודעתי
שיכול הלוה לטמון למלוה במעות בכל עת שירצה וא"כ פשיט'
דיכול לומר כן (ואף הרמב"ן בספר המלחמה) שהבאתי לקמן ס"ק
שחולק על הבעל המאור פשיט' ללא יתרון ע"ו) כיון שמתקן במעות
דמה שוכל למכור ולטמון במעות ומה שאינו ויכול למכור ולהשתדל מיד מעות כותן לו קרקע
כתבתי משעם אחר הרשב"א ו' ירוחם סובר' כהבעה"ת ועור ע"ג: (1) אינו יכול לכופו כו' זה חכם המחבר ע"פ מ"ה בספרו ב"ה
שהשב"א בתשו' חולק על הבעה"ת ועור והבאתי ועור כפי' כ"י א"ל לפע"ד אין דבריו נכונים דלדרכה המדקדק היעב בתשו' א"י
עצמה ס"י אף ק"מ יראה דסובר כהבעה"ת והטור שהרי מאריך שם בכל התשובות וכת' דקרקע שאין בה שעור דבר מופסד הוא ואל' יתנפ'
לו בע"מ ומכוח שם ראיות ע"ו מפי' ד"כ ומ"ה בית כור ומחיר' ובעל המאור ס"ק ממנו' וכ"כ שם א"ל וזאת עבר' ודתי מופסד'
כן לו אלא נראה שכוונתו את הלוה וסודע לו מעות ואם אין לו וסכור חלקו וסודע לו וכדומה לי שזה פשוט ואל' למאור' עכ"ל אמר
שכל עיקר תשובתו היתה לחבוקי דלא ימא דקרקע אפילו כ"ל שהוא ע"פ שמת דבר קטן הוא ע"ו ה"כ דקרקע שאין בה שעור דבר
מופסד הוא וזכור כלום וא"כ ה"ה הכא כאלא כאלא ללוה כשעור דבר מופסד הוא ואינו נכנס לכלום ואף שכתב הרשב"א שם דלין
מופסד לפסידא דלוה היינו סבורים את הלוה מביתו בע"מ כשכ"ל דבר מופסד אל זה אלא אמר' כיון שאינו נותן לו כשעור הרי
כאלו אינו נותן לו כלום ולכן כריך למכור או להשכיר ולשם לזוהמא"כ כאן שנותן למלוה כשעור וא"כ אינו נדון להפסיד ללוה
הנשאר אלא כריך שיקטנו במעות (או להיות שותף עמו כשעור וכמ"ה לקמן) וכ"כ שמועט' לפסיד' דהמלוה כשאינו נותן
כשעור ואמר' דבר מופסד הוא לו כן כושין לפסידא דלוה ג"כ כאלא כאלא ללוה כשעור:

כשעור (1) אינו יכול לכופו למלוה שיקחנו
במעות אם היה טורף מלוה קרקע מהחלוק וכשיגב' חובו
לא נשאר ללוה קרקע כשעור (2) יכול לכופו שיקחנו
מכנו במעות:
1 קרקע שעשו ב"ד שומא והכרזה להוריד בו המלוה
ואירע שנשתתה זמן שלא הורירוהו בו כל זמן שלא
החליטו ב"ד הקרקע למלוה או אייקר או זלי ברשותה
דלוה קאי וצריך לעשות שומא אחרת והכרזה אחריו
(ח) אם ירד המלוה לנכסי לזה והחזיק בהם או
מכרן בלא ב"ד אינו כלום יאפילו היתה משכונה בידו
או אפותיקי מפורש כיון שיכול לשלם לו מעות
2 ולסלקו (ט) סו"א ט שאם עבר הזמן שקבע
לו לפרוע או שהיא משכונה מוחזקת ביד המלוה
יכול למכרה:
3 למקום שנהגו להתבונן בשטרות שיוכל לירד לנכסי
הלוה ולסכור בלא שומא והכרזה אם נהגו שלא
לירד

אז אפותיקי מפורש פי' שכתב לו לזוהא לך פרעון אלא
מו וע"ל סו"ק ז' וכתב דכ"ו: ט שאם עבר הזמן שקבע
לו לפרוע או שהיא משכונה מוחזקת בו לך דקיימ' או שהיא ר"ל
או אפי' אינו ידוע בעדים ומכור שכלה הזמן אלא שהיא חומר
שכבר כלה הזמן מאותו זמן ליה
בסו"ה משכונ' מוחזקת בידו פי'
גם במינו דאי בני אחר לקוחה
היא בדידי ולכן דוקא במשכון
מוחזק הוא דמיהוין ולא כשאלו
זו אפותיקי מפורש ככל' וק"ל
וע"ל עוד מזה: י יכול
למכרה ואף על גב דנמשכון
דכמט' ט"ל' כתב הטור לע"ל פי'
ע"ג סו"ש דלא ימכרו אלא ב"ד
הא מסיק שם ככ"ג כ"כ הר"א
דב"ד ל' קאמר אלא ש' אפ"ה
וכתבם דהדיא ז' א"י להפיש
לכ"כ המשכון לפני הדיינים
אלא חזרנו ביט לביטואחר
כך ק"מ ג' שח"ו וזמון אחר
כמה הוא שיה למכור וימכרה
באותו זמא כו' וכ"כ המחבר
שם ככ"ג בהדיא ע"ג וכן כמי
שם ככ"ג בהדיא ע"ג אלא שכל כ"כ
דעות מכתי דין וזוה הוא פליגי כהן כיון דקרקע היא רחמנה
יותר

ב טור ס"א
בספרו כדן הנית לא כתב כן
הרשב"א כו' עד ללוה וכתבתי דין זה כפי שקודם זה ולפי' לזו'
אין כוונתו למלוה לקנות יותר משעור חובו ולפילו חס תמי' לומר
דכעורף מלוקח כוסין כדכתיב
בעל המאור מ"מ בלום עמנו לא
דינתי הכי אלא כדברי הרשב"א
ע"כ ב"ה הרי להדיא דל'
להחזיק דפליגי דלכענה' וטור
יכול לכופו ול' ירוחם והשב"א
א"י לכופו וטעם כ"י ירוחם
והשב"א י' וגם מ"ה הפ"ע
דהטור ובעה"ת מייירי כשהלוה
נותן הכרירה למלוה ואל' אז
קטנו במעות או תן לו קרקע עד
שהיה בודי שעור שיה והטור
קרקע ושאר בידק על מוכן זה
שכתב לי אימכרו לאשר ואשלי
לך קרקע עתה לי בל' לא נכיר'
לי דמ"ה א"ס כשימכור מהקרקע
כשעור לא יאשר למלוה כשעור
פשיט' שאין הלוה יכול לומר כן
ואם גם א"כ ישאר למלוה
כשעור א"כ מה מלמדנו הטור והבעה"ת בזה ומה לך קרקע
להביא רחיה ע"ו מבעל המאור אפי' תימנ' של בית רבן ודעתי
שיכול הלוה לטמון למלוה במעות בכל עת שירצה וא"כ פשיט'
דיכול לומר כן (ואף הרמב"ן בספר המלחמה) שהבאתי לקמן ס"ק
שחולק על הבעל המאור פשיט' ללא יתרון ע"ו) כיון שמתקן במעות
דמה שוכל למכור ולטמון במעות ומה שאינו ויכול למכור ולהשתדל מיד מעות כותן לו קרקע
כתבתי משעם אחר הרשב"א ו' ירוחם סובר' כהבעה"ת ועור ע"ג: (1) אינו יכול לכופו כו' זה חכם המחבר ע"פ מ"ה בספרו ב"ה
שהשב"א בתשו' חולק על הבעה"ת ועור והבאתי ועור כפי' כ"י א"ל לפע"ד אין דבריו נכונים דלדרכה המדקדק היעב בתשו' א"י
עצמה ס"י אף ק"מ יראה דסובר כהבעה"ת והטור שהרי מאריך שם בכל התשובות וכת' דקרקע שאין בה שעור דבר מופסד הוא ואל' יתנפ'
לו בע"מ ומכוח שם ראיות ע"ו מפי' ד"כ ומ"ה בית כור ומחיר' ובעל המאור ס"ק ממנו' וכ"כ שם א"ל וזאת עבר' ודתי מופסד'
כן לו אלא נראה שכוונתו את הלוה וסודע לו מעות ואם אין לו וסכור חלקו וסודע לו וכדומה לי שזה פשוט ואל' למאור' עכ"ל אמר
שכל עיקר תשובתו היתה לחבוקי דלא ימא דקרקע אפילו כ"ל שהוא ע"פ שמת דבר קטן הוא ע"ו ה"כ דקרקע שאין בה שעור דבר
מופסד הוא וזכור כלום וא"כ ה"ה הכא כאלא כאלא ללוה כשעור דבר מופסד הוא ואינו נכנס לכלום ואף שכתב הרשב"א שם דלין
מופסד לפסידא דלוה היינו סבורים את הלוה מביתו בע"מ כשכ"ל דבר מופסד אל זה אלא אמר' כיון שאינו נותן לו כשעור הרי
כאלו אינו נותן לו כלום ולכן כריך למכור או להשכיר ולשם לזוהמא"כ כאן שנותן למלוה כשעור וא"כ אינו נדון להפסיד ללוה
הנשאר אלא כריך שיקטנו במעות (או להיות שותף עמו כשעור וכמ"ה לקמן) וכ"כ שמועט' לפסיד' דהמלוה כשאינו נותן
כשעור ואמר' דבר מופסד הוא לו כן כושין לפסידא דלוה ג"כ כאלא כאלא ללוה כשעור:

קשה על דעת המחבר מ"ה ה' המנו' פ"כ מה' מלוה כש תש' הרשב"א גבי בית הסוקר מלוקח ואין מניע למלוה כתובו
שעור הלאו דמוכרים וזכרים הקרקע לזמן וכותנים לו מעותו והבאתי לקמן כו' קט' ובע"מ ס"ק כ"ב א"כ לפי דברי
המחבר והיו דברי הרשב"א בתשו' סותר' ואל' אלא ודאי כמ"ה וגם כלאו הכי לא מחתני' לתמן כן לזה ללוקח דאם לא נכחו לפסיד'
דלוה גם לפסיד' ללוקח לא היה לנו למוע שק"י שבעודי דב"ה שהוא מוקד' אלא ודאי לעולם תושבים המסדרו של זה שלא יאשר לו
כשעור' דככל ענין אמר' כל אלו חלק וטמו עליו חולקין ואם לאו מעל' אותו בדמים. וכן שמי' בה' ה' שם שכתב ולמד
מחן ה"כ' שהקו דבר מופסד כו' שמע' דר"ל שלמדו מחן כו' הי"ב דכאן חסדו להפסדו של זה שלא נשאר לו כשעור ולא אמר' קרקע
כל שהוא דבר חשוב הוא ה' ה' חספ"א. הלכך העיקר כדברי הבעה"ת והטור' ואל' הרשב"א מודה להם כן לפע"ד ברור ודלא כהמחבר'
פשיט' דכל זה מייירי שאין כאן מי שרובה לקנות הקרקע וכ"כ הבעה"ת שם אין מוחזקין מי שקטנו כו' וכדאי דקדאי גם
זוה' דאם אפשר למכרה או להשכירה ע"ד כהן לומר שיכול ללוה שיקטנו במעותו חלק מחשבתי' או סוכרי' ומוכרי'
הכל ופורעו' למלוה וכתבתי המותר ללוה וק"ל:

ועור
נראה דמייירי שמהלך רובה ליקח כל חלק ואינו רובה להיות שותף עם הלוה ע"כ ויכול הלוה או הלוקח לכופו שיקטנו במעות
כיון שאינו רובה להטות להם כשעור ודבר מופסד הוא להם אלא אם המלוה חומר אנית משלי כדו שהיה כשעור ונשתתה בו
באותיות זמן כנגד זמן א"ל ליקחנה במעות ודבר כיון שאין ללוקח או ללוה מעו' ואין יכולים לומר נוד או אנו הרי הם שותפים
כדלקמן ס"י קצ"א. כל זה כ"ל ברור ודוק': (2) יכול לכופו כו' כ"כ הבעל המאור' ולקמן כו' קט' ובע"מ ס"ק כ"ב א"כ ה"כ ה"כ
שהרמב"ן בספר המלחמה' השיג עליו דאין הלוקח יכול לכופו וכמ"ה נרשם כאן אדכרי המחבר שור כפי' קט' ס"ו ואלו ראה דברי
הריב"ן הל' לא כתב כן דהטור שם מייירי בשנת וכבר כתב הרמב"ן שם דכשנת שאפי' אלא ה"ל לרשום בעל המאור שהיו הבעה"ת
ומכיל' ב"י כאן כפי' זה ולענין הל' מה כתבתי לקמן ס"י קט' דלק"מ מה שהזנו עליו הרמב"ן ודכרי בעל המאור כ"ל עיקר ע"ג:
העולה
יוזם אם התוב דבר מופסד שלא ינוע למלוה כתובו חלק הראוי כשעור שיתבאר כמ"ה קראו ביד המלוה להטות את
הלוה מביתו וליקח הכל לעצמו או למכור או להשכון הכל כדו שיפרע חובו ומכרי' חומר לו נוד או אינו דהיינו או
פרע לי ויהיה לך כל הקרקע או חלק אפי' כשעור ואשלי לך מה שאקח ביותר מחובי ואם היה הדבר כהך ש"ל כאלא ללוה כשעור
ואפשר להשכון או למכור כל הקרקע עשין כן ופרעתי למלוה וכתבתי המותר ללוה ואם אי אפשר כהן שאין מי שרובה לקנות יכול
הלוה לומר או הנט שיתוף כשעור ונשתתה בו בשותפות זמן או תן לי בעד הכשלת מעות: ואין חילוק בכל זה בין לזה עלמנו ובין
לוקח מן הלוה: (ח) אם ירד המלוה לנכסי לזה כו' עיין בתשו' מהרש"ם ס"י י': (ט) ויש אומרים כו' וסביקד כסברת
הראשונה כדמכתיב כ"ס' כ"ל ענה (ק' ל"א) ע"ג ודוק' ועיין בבעה"ת שער מ"ג מ"ב וכן הוא בתשו' הרשב"א סימן א"לף ק"י א'
מביאה

טורי והב

טעיה' ו' שאם עבר הזמן מה שהקשה ממ"ע מחשבון משלשין נראה דלק"מ דאפי' משלשין דלזוהא כותב לא היו כ"כ בעת מכירה למכור כו'
שח' וירחם הלוקח ולא נוכל א"כ לברר אם הם שנים ויותר משא"כ בקרקע הדין לפנינו ויכול לברר שחכר בדין ואפי'ו
שה יותר מ"ה הרמב"ע דכאן מייירי ע"ג שאין הוא תמה דודאי ל' זה היה עינין מזה:
טעיה' ו' אם נהגו ש"ל לירד בל"ר משע' דאף במקום שאין מנהג לנטל דהין אין לדון כך כמ"ה כשער שיכול לירד בלא ב"ד וכן הוא מובאר בתשובת
הרא"ש כ"ל דין י"ג שכתב תמל' שהולכין אחר' ל' הכתוב כשעור מיהו כדכין זה כ"ל דלאו כל כמייני' וכו' ומכרי' המחבר כאן
לא ושמע כן ונ"ע ונ"ה נראה אפי' לשכרת המחבר (א"ה אם אין ע"מ אינו יכול להלוה או להכריח המחבר מעדף כ"ה השע"מ) דגם בזה שומעין
לזמן השער כל שאין מנהג לנטל דל"ר לענין א"ס כתוב כשער שידון עמו בדין העי"מ' שאין שומעין לו בשום מקום כ"ה כפי' כ"י ס"ג דאפי' הכא דאף
האירור

באר הגולה **באר עינים חשן משפט קג הלכות גביית מלוה שפתי כהן רפא**

אלה מצות והרי הן לך אבל הכי אדעת' דארעא חמתי
כך או שמוה לבי' מדעתו כלי' ובסי' גרם' שמוה וע"ס
הוא וכן הוא ברמב"ם ספ"ב הל'ו' ור"ל שהמלו' שמה מדעתו
למלוה שלו והיון שפתי' מדעתו בלא כ"ל ה"ל כאלו מכרה לו מ"ה
אינה הדרת מידו ודוקא בשמוה
כ"ל מידו ליד מלוה שלו כת'
כ"ל דחירת קול' : **כה**
או שמת והורסה אי' חורב
כ"ל הרמב"ם שם וס"ל דאף דהשו
יורג ללוה ללוה עמו להיות
השומע הדרג'ס לו אבל יורג
דמלוה אינו כמלוה דדוקא מלוה
גוסו הדר' השומע ולא מיוכסו וע"ז
כת' מור"ם ד"ל (הוא הדרג'ס

כז (טז) או ששמוה לבעל חוב מרעו **כה**
או שמת (יז) והורסה אינה חוזרת :
הנה וי"ל דאם מת והורסה חוזרת **כו** אם אין כאן
אלא יורג אחד אבל אם היו כאן יורגין הרבה **כז**
וק"ל וכלל לאחד בתלוקו טוב חובה חוזרת (טור לבס
הרא"ש) (יח) "שמוקרקע לאשה ונשאת או ששמו
ממנה ונשאת **כח** (יט) בעד' בנכסי אשתו
כלוקה

והטור) חולקין וס"ל 'לארצות' האמרת בנמלא דאינו הדר'
היינו דוק' בהורס' חסוים דומיא דבב' ויהב' במת' או לאחד
עיתה והיה לו ורש' ו'אדות הרב' וכדמסיק וכמו שאפרש :
כו אם אין כאן אלף יורג א' כו' דוק' כירוש' דממילא היין
כן אבל כמורס' חסוים לאחד מכניו במהיום ולאחר מותו שלאחר
מותו תקם אותו הן עדה זו כראש וזאת סלק ירושתו שירג עם
אחיו אם יהיה לן מה לירש א"ע' שם ב' כד ירושה לא אחרינן
יורג במקו' מורס' קאי אלף כיון דחסוים כתנא אמרינן דאדעת'
דארעא חמתי קול' : **כז** ונתקן ובס"ל כו' פי' חלקו השדות
בימיו וספלה עהו וס"ל או לנשי' מכניו והאמרי' לקדושות
אחרי' כגדוהם לקדו' אלו ירושה זו ל' חובה חוזרת משעס ללך
יורג יורג' דממילא אלף כובי' דהא ק"ל אין שאלקו כלקדושי
ביניהו ומלאך אותו שירג עדה אחיו מכר חלק ש"ל כקרקע שב'
אניו בכתבו מחתו ואחיו חסו' חסו' חסו' חסו' חסו' חסו' חסו' חסו'
ה"ל כובי' ללך הדרג' דאדעת' דארעא חמתי שכלל לחלקו
השומע סיהיה לו בקרקע כמו לחסו' ולא שירג אחיו קרקעו והוא
משעת ואם לא היתה המלוה אלף כו' א' לא שירג ה"ש ועכ"פ נרדך
להחזיר השומע אל זה מוכח בכתבין הרא"ש והטור וע"ז וס'
ע"ז אר"י : **כח** בעל בנכסי אשתו כלוקה הוא י"ל 'אמרי' ולא
מחזירין לו כ"ל וכן הוא במיימוני והמחבר העתיק כאן ל'
הרמב"ם דכ"ל דהאי דינא האמרת בנמלא חמתי דוקא בשלף עתה
האשה וס"ל חמתי' שם בפ"ס כ"ב מלוה ע"ש דכתב אי"ה הרמב"ם
שם דלא מחזיר משום דכלוקה עשאוהו קול' דאם היה זכותו
דבעל מוכח יורג היה נרדך להדר' דהא עדין אינו יורג במי
אשתו וגם לא מהדרין ליה דהא מהדרין ליה דלא מהדרין ליה מהדרין
לאשתו לא מהדרין ליה אלו חסו' חסו' חסו' חסו' חסו' חסו' חסו'
אם היה יורג או היה מהדרין להאשה שהרי אינו יורגת בסויה
א"כ היינו מחזירין לו אם היה יורג לפי שאף יורג מהדרין כו' ע"ש
וע"ז מסיק מור"ם וכתב ד"ל (והוא הטור והרא"ש) דאלרבה

דוקא בשמה האשה אחרי' בנמלא חמתי דלא מהדרין ליה מהדרין
ליה ולא בשמתי עדין כמי' ולעמתי' אול' דס"ל דגם יורג דהמלו'
נרדך להחזיר כמי' לפי זה ומה' דוקא כיון דבעל היה כלוקה
אחיו דלא מהדר' הו' אי תאה יורג ה"ל כירוש' דממילא דמהדרין
במי היה מהדרין ליה דהא מהדרין ליה דלא מהדרין ליה מהדרין ליה
כירוש' דממילא חתף ואם היה יורג לא היה מהדרין וכל' וע"פ' מ"ס
עוד מזה גם שם כתבתי דא"כ אם לא כתבו לו הדרג' ככ"ל א"ל
באר בידה לבכסי מלוה שלה א"ה הדין כן - גם כתבתי טעם
והוא עת' כ' המפקד (דף ל"ה ע"א) דא"ע' דאחרינן בעלמא
דפעמים דין לוקה יש לו ופעמים דין יורג ועבדוק ליה לבעל
העובד לו ויתר' מ"ה היכא דלית ביה פקיד' לא צריכי' אכל' הכא
אי עבדי ליה ליורס' להחזיר לו מה ששמו ונשאתה כו' פסוד' ליה
שניטוס לו הדרג' ע"ז ועיין לקחן בעור ובדברי המחבר בס"ק י"ב
דשם כתבו וכתמו דבעל בנכסי אשתו לוקה הוא ועמ"ש שם :

ע"ב) מסוק דעבי ליה עבדי ליה או יורג או לוקה הא אמרי' התם
שאין אינו לחלק על דברי התוס' מ"ה חומר אינו מה שהורנו חן השמי'
לאחרים' לא שוויה לוקה אלף הניטוסיה להיות יורג כדון מורה אבל לומר במקום פסוד' להיות לוקה ולא יורג לעקור דברי מורה דהא
ק"ל

שם אכל' כשמה ה"ל כירוש' דממילא כו' לא יורענא חן מיוקוק
לזה וגם אינו ככון דוק' : ע"ש דא"כ' לא כתבו
הנכסי' בנכסי' ל"כ כו' כ"כ רש"י והוא מוכח בש"ס במאי דקאמר
התם דאמר ר' יוחנן בר חנינ' באוש' התקינו האשה שוכרה כנכסי'
מלו' כו' עת' ורש"י לה"ל אשתו שומ' דוקא בשמה היינו
דוק' בנכסי' מלו' אבל בנכסי' כ"כ פסוע' דלכ"ע אף בשמה לוקה
הו' כיון שאיב' באחריותו וכמו שכתבתי בא"ע ס"ה וס"ב
בש"מ לקחן ס"ס ק"ב ול"ל כדמשי' בעיר שוקן כאן דאף בנכסי'
כ"כ פלוגי ה"ל ע"ש :

עוד שם אבל הכא אי עבדי ליה יורג כו' הו' פסוד' כו' אמת
שמו' כתבו שם כן וי"ל וא"ע' דכפ' יש כותבין (דף קל"ט
בר היכא דא"כ פסוד' דמלוה עב"ל אבל אין זה נראה בעיני וא"ע'
דלא אמר' התם בפ' י' נותלין אלף היכא דא"כ פסוד'
לאחרים' לא שוויה לוקה אלף הניטוסיה להיות יורג כדון מורה אבל לומר במקום פסוד' להיות לוקה ולא יורג לעקור דברי מורה דהא
ק"ל

טורי זהב

הורושה עבדי רבינו כתבו דוקא שהורשה לא' מיורשי' והוא לשון
מגומס לכאורה דמשמע שם עוד מרשים וזוה כתב אח"כ דלא הדרג' ונרדך
לחוק דה"ל לא' שהו' מחשויו ולעולם אין עם יורג אלף הוא וא"כ הו' כמו מתנה :
בה"ב' ונפל לא' חלקו לא נזכר אדם לי להכריע
ועליו במילין לא אוכל לא ודמתי לסוף דעת הרא"ש בזה דע"כ לא אמרינן בנמ' דהלוקה לא מהדר' אלף כלוקה מכל' דבזה לא תקנו הישר והטוב אבל
באחין שאלקו תיכף כספלה הירוש' לפניה' : היין כולוהו במקום אבותיו ועליו רבנה המלוה דמאי הדרג' וס"ל אזה בזה לא אמרינן בגמרא האין
שאלקו לקוחות חן אלף לענין החילוקים שבניהם עלמן כגון מחזירין זה לזה בביב' בפ"ק דגיטין דף כ"ה הל' ע"ב כו' ובעל' חלקו של א' מהם בפ"ק
דב"ק שח"כ לנבי איב' אחרינן ורש"י משה הגוזל ומאכיל דאחרינן מת והורסו לבניו לא היו שוכרי' כמות' דק"ל רשות יורג ללוה כרשות לוק' דמי' והא'
התם מיידי מיורשי' רבי' דהא הגוזל ומאכיל את בניו חן וס"ה לא מהדרין אות' ללוקה כגד הגזול אלף ע"כ כיון דכלום כתמינו להגזול כגד אבהיה
לא מהדי' חלוקה דזהו ה"כ מ"ה וי"ל דשם מיידי בלא חלקו ביניהם דהא' רב' לא משכח פרוקא שם אמשו' פטורס' והלכך לומר מסורי' מהפסד' כדפרש"י
שם וקא"י לא אמר' דמתי' איירי' שאלקו אלף ודאי דמלוקתם לא מהדי' לגבי הגזול וה"כ לענין הלוה כאן - ע"ש וי"ל בשפתה עיין ס"ק י"ב מזה :
שע"ר א' **קמר**

שפתיה כהן חשן משפטקנקד הלכות גביית מלוה פאירת עינים

גכת ה'ה
ס' לפי הו'ה
כלוקח אחר
בשאלת ל'ה
לפי שאלו
חושבין כאלו
מכרה נכסיה
ס' ה' הטור
סעיף כ"ט
שנבדל שם
בכ"מ לקמיה
דכח קמין
ע"י שם
ה'ר מאיר
והר"ב
טור מהא
דמקח שם
אפילו כו'
אחרת שאלת
לא הדרת
בכ"מ הדרת
והוא דק"ל
שאלת הדרת
בכ"מ אפילו
זכנה או
אחרת הדרת
כ"מ הדרת
ס' וס' כ"כ
צ"ע כ"כ
ג"ה שער ג'
מיוכד
הזכור לע"ל
ק' ס' וס'
א' ל'טור
ופסוק נכמה
מקומות

ק"ל הבע"ל וירש את אשתו דבר תורה והלא יתכן והלא היה דהא
גבי ויב' אחרת התם דהוי כירש משום פסול דדירה ואין מחזיר
ירושת אשתו כיוכל אע"ג דהוי פסול למוכרים דאי הוי כלוקח
הוי מחזיר להם כיוכל א' ויחוסם פסול' דידהו לא עקרו דברי
תורה דהוי כירש ואע"ג דיש
ליושב ולומר דכ' כנוקדאמאל לא
הדר' אלא מדרבנן עקרו דברי
תורה ונשואו כלוקח דהו' אחר
והס' אחר מ"מ אין כל' כן ועוד
דא"כ מכל' לתלמוד' למחר הכי
נפשינו' בע"ל נכסין אשתו לוקח
הוי דאמר ל' יוסי כ"מ כו' דילמ'
הכא הוי כירש כמו בעלמא דהא
הו' דר' וס' ב"מ כתי' לזו בכל
דוכתי' אלא נראה שמהרה
לקומת' איננה דאפס' אגסטיהו
לז' אינני' להו' למזכ' שאלת'
דיתבי תתי' נכר' וכדתי' בפ'
ז' כותלין שם והעיקר כדתי' לז'
כ"מ כהנ' מרדכי ס' המפקד
דאזני הכי כיון ששמו ממנו קודם
שנאפת אלא שערין מרדכי מיקון
ור"ל כיון ששמו ממנה קודם
שנאפת א"כ לא זכמה היא גופה

כ"ט ואל' כמאן שהפקדון היה ברשותו כו' פ"י לזו אף
ו' כתב המחבר והוא דמכר הכ"י לז' חשני' כמאן שהיה ברשותו
שם' שהפקדון עלמו ידע מזה מתתלה וכשר לז' היה דלוי' לנפשו
שואל כלל' אלא אפי' אם לאכדו מידו בפשיע' ולא ידע הנפקד
היכן הן אפי' כשאל' מאלן
ה"ל שואל נעטע ויחזרו בו
ענין המפקד והפקד מא"כ
כידע בו הנפקד אינו יכול
לתזור בו אלא המפקד ולא
הנפקד ידע בו ומה"ש כתי'
דקדק הטור והמחבר וכתבו
נכסא שאמר זה בלוה שאלת
ברזו משנת מלוו' שהמלוה יכול
לכופ' ללוה כו' משמע דוקא
המלוה יכוף ללוה שיקחנה ויהן לו מעותיו ק' אבל אם
העשיר אחר כך אונו יכול לכופו שיחזור ויקחנה
**ק' דין ב' מאוחר שק' וגבה מקרקע' או
מטלטלי' ומלוה ע"פ מוקדמת קודמת
למלוה בשטר' ובו' וסעיפים :**
א (א) אפי' שיש עלי' בעלי חובות הרבה א'
כל מ' שקדם זמן קנין של שטרן קודם הוא לגבורת
בין
קודם הוא לנכות בין קרקע בין מטלטלין כו' דברי המחבר
לכיון ביאור דקשה הל' אין קדימה במטלטלי' ובמ"מ הטור
והמחבר כמאן כס' בדיני' ע"ג וק' שהרמב"ן בראשונים
סוף ס' ב"א והנראה כו' בפנינו' זה במס' סוף ז"ל אלא שטי'
בוני' דוקא בקדש החלוקה וגבה מטלטלי' אחרו' דאין
מוציאין מידו הא' אם באו כח' לנכות אין למאחר כלום במקום
המוקדם ע"ג אלא שר' מוסקס' לא ס' הכי וכמ"מ בתשובתי'
והאחרתי כו' ובתבתי' דגם הרמב"ן לא לזכור להלכה בתשובתי'
בכ"מ ע"ג ועוד דאם וגבה החלוקה אב' לא יכול להלכה בתשובתי'
ק"ל בהרמב"ן ה"ל ע"ג וס' כעמ"ל סוף שער מ"ג ובתבתי' דוכתי'
ודוקא למחר דמיויר בדיקת' לו המטלטלי' אב' קרקע דבאין לא
בכ"מ ה"ל ועוד דאם וגבה החלוקה אב' לא יכול להלכה בתשובתי'
מידו מוכח דלא איירי בהקדש לו א"נ דא"כ הו' יכול למזור
ולנכות ממנו דהא בכ"מ מוקדם ומאחר לית ביה משום תקנת
פזוק וכמ"מ הכי והמחבר כס' ס' ובס' ק"ל א' וכן קשה זה
א' זה שמס' המחבר וכתב בין מלוה עלמו בין מלקוחות הל' אין
סודין מלקוחות מטלטלי' וק' אם קדמו המלוה העלילי' א"נ
אכתי' מפי תקנת השוק אין שורפין מהן וכמ"מ הטור והמחבר
בס' ס' ולקמן בסיון ק"ג וק"ל ועוד שהתל' בכ"מ במקרקע
' בין מטלטלי' וסודין וכמ"מ וס' קדש החלוקה וגבה קרקע וסוד
ברישא במטלטלי' א"נ איירי גם בסוף בקדש וגבה ה"ל דמי
במטלטלי' א"נ ובראה דעיקר כוונ' המחבר כמאן וזכור אלא
שכ' ללמדיו דאין סולבין אחר קדימת זמן הפרעון וגו' שו"ת
קרקע ומטלטלי' דאף במטלטלי' לא אחרין דוגמל' לבדו זה
אמת פרעונו קודם והכו' הן הגעתי' דברי המחבר כל מ' שקדם
זמן קנין שטרן קודם הוא לנכות בין קרקע בין מטלטלי' וס' וס'
מלקוחות כלומר כך הו' מן מין מלוה דק"ל שיעבד' דלוי' ויתא'
ז"מ כו' דגם לאחר תקנת סמנים לפסול' לא אחרין דבעל חוב
המאחר שקדם זמן פרעונו יהיה קודם בנינו' וס' איכא כ"מ
לדודן א' הקנה לו מטלטלי' א"נ אב' אין עיקר כוונת המחבר
לז' אלא למ' וס' פתח ואמר שמוס' וכתב זה החת"ם וכתב
הדין לפי תקנת מו"ל וס' וס' קדש החלוקה וגבה קרקע ור"ל
לאשקו מטלטלי' וגם י"ל דכתב שם קרקע עשום דעבי' למכת'
כו

בקרע' זו קודם מיתה בעוד שהיתה חת' הבע"ל וא"כ אפי'
למחר מיתה הוי ראו' וגם הוי כמלוה ואין הבע"ל יורש מלוה ולא
ראו' אלא מוקדם כמו שכתב'ר כח' ע"ג ס' ל' וס' אפילו הוי
בע"ל יורש לא הוי מהדרין ליה הכי וס' ה' דנקט תלמוד'
בעל נכסיו אשתו לוקח הוי לא אשתך אלא משום לא מהדר והכך
ממ"מ התוספות דמאס' לא מהדר' ליה א' אשתך ולא משום לא מהדר'
כו' אב' אי הוי יורש הוי מהדר וכמ"מ הדרת' דירשה ממילא
תורת' וזכנה או אחרת דלעיל' היינו שחורש' מחיים מיהו לפע"ד
גוסי' דתלמוד' דזכנה או אחרת' לא משמע הכי וגם בכמה דוכתי'
אחר' גמ"מ אחרת' והיינו אפילו ממילא לכך ל"ל כדעת התוספות'
והרמב"ם פכ"מ מ"מ מלוה וס' ג' עין ל' סוף דף קצ"מ ואמר
סופקי' דאפי' ירשה ממילא אינה תורת' וכן מוכח דעת ה"מ
דלא כמ"מ ל"ל דעת הרמב"ם ע"ג וס' אפי' הוי אחרת' דהוי
כירש הוי מהדר דלא עיך ביה אדעת' דארעא נחית כיון דהוה לו
מלך ג"כ במירות מחיים עוד ל"ל דהכי פירושו דא"ס שמו לה' אפי'
ואיכסכ' או שמו מינה דאפי' ואיכסכ' ומתה בע"ל נכסיו אשתו
לוקח הוי כו' דכד דיוקת' למת' לא קפ"מ תלמוד' כתי' בירוש' ומה
ואע"ג ש"ל דאריש' כתי' קאי מ"מ נראה דדוק' קאמר בסופ' ומת'
דאי כתיב מהדרין ליה דלא הוי כלוקח לפסול' דירשה וברייתא
דוקא לא מתה דאי מתה אפי' יורש לא מהדר דאפי' ירשה ממילא
אינה תורת' אבל בשאל' מתה א"כ שניבין ליה כלוקח ולא מהדר'
ואי לא הוי כלוקח היתה האשה נכונה להחזיר ומייתי' מרד' וס'
בר' כתיב דלוקח הוי אפי' מקניס' מהמלו' מיד הלוקוח' אלא
דהוי כלוקח ראשון והלכך לא עהדר וכן פ' הרב המני' הסוגי'
דמיויר כתיב אלא שם' גם הכותב כתיב וס' אלא כיה גורם
בגמ' ומתה אלא כמו שהו' ברי' וק' לפע"ד עיקר כמ"מ וגם נראה
דכ"מ והר"א והט"ו דפירושו במתה פלוגי' אהר"ב המני' בזה וס'
דכתיב מהדרין ליה דלא הוי לוקח לפסול' דירשה אבל היכא דמזו'
לה לפאה מודים דאפי' כתיב לא מהדר וכמ"מ למעלה דדוק :
(ב) וי"ל דוקא בשמחה כו' וה"מ כמאן כו' וס' אפי' ס'
לא דגם להרא' והטור א"ו דוקא בשמחה ע"ג וכן ל"ל עיקר דהו'
הרא"ש והטור ס' ל' ב"א ע' ס' ל' מ"מ דאפי' נוק' הקרקע מוסיף
הבע"ל מיד הלוקוח' אפי' נכסיו מלוג' אפי' כתיב והביא הרב
בהנה"ש ס' ט' דעת' וכן דעת' ההש"א והר"ן בפ' גערה שנתפת'
ודא"ע שם כתבתי' דו"ל שם הרמב"ם סוכר' ודלא כטור ואמר
אחרוני' ע"ג וס' דכתיב לית ליה אלא פרי וק"ל קנין הס'
לאו בקנין הגוף דמי מ' כיון דלכתר' תקן' אשכח' הבע"ל מוסי'
בקונה הגוף מחי' וכן משמע בהובל' (סוף דף פ"מ) ע"ג וזהו כח'
לפע"ד ליושב מה שקדם התום' ס' פ"מ כו' מלך דף ק"ל ט' ריש
ע"ב ע"ל רש"י ע"ג ודוק אבל היכא דמזו' מינה דאשה ואיכסכ' ל"ל
דלכתר' א"ו וטור דוקא מתה אבל כתיב מהדרין ליה דלא שווי' כלוקח'
לריעות' וכמ"מ לקמן וא"כ הכספי' שלה ומהדר' לה אלא מתה דלא הוי
יורש דהוי כראוי' וכמלוה אין הבע"ל יורש ראוי' או מלוה והלכך
לא מהדרין ליה וכמ"מ לקמן דדוק :

**ק' (א) מי שיש עליו נכ"מ כו' עיין בתשו' ל' כב ספר' ס' ל' עיין בתשו' מהר"ש
פ"מ וס' א"כ**

טורי זהב
ספי' ל' היה ברשותו בדברי ר' לא כתב'ר ולא כתב'ר א' שנאמר ואלדנהו מיעטה כמ"מ ברשותו
ולא הדרת' אס' מכרה וכת'ר הא' כמאן א' ברשות' דמפקי' כמ"מ ס' רל"א וס' ל' הוי שואל וי"ל דמי' על הנפקד להשתלבו
ל' המפקד כיון דנפשינו' נאכד וע"כ הית' השואל בלי טענת' משא"כ אם הו' ברשותו דאין מוקדם כלל' למאן וס' ב"י כס' דה"ו ור"ת אלא שהבי'
עלמו כתב'ר כ"מ ור"מ דה"ה נאכד ומהת' שכתב'ר כן כמכר' אחרונה דהראשון להקל' כדעת' כ"מ דמפקד ק"ל קולא' לנכות דהו' שואל ולא הדרת'
אס' מוכר' הראשון' ואם רצה מלוה' אב' ה"ה א"כ יכול לכוף לשום אדם שמיזיל' לו אס' מכרה או הורשה דאזי' הפושע' אלא כתי' מעות
וקט' אשתכח' אלא ידע א' עמ' המעות מ' כיון דלפעמים חביב' אדם מעות' חוממים' ומגבה לבי' קרקע הוי עשיר' עליה' שאל' ולא הדר' בו' ב' י'
זכני' או הורש' :

**ק' (א) מי שיש עליו נכ"מ כו' עיין בתשו' ל' כב ספר' ס' ל' עיין בתשו' מהר"ש
פ"מ וס' א"כ**

